

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania D. Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanego A.A.
o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne i
rentowe, chorobowe, wypadkowe, zdrowotne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej D. Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża skarżącą Spółki kosztami zastępstwa
procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację D. Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. (dalej jako płatnik składek) od wyroku z dnia 14 marca 2016 r., którym Sąd Okręgowy w B. oddalił odwołania płatnika od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 3 czerwca 2015 r., ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne A.A. (dalej jako zainteresowany).

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił naruszenie prawa

materialnego, tj. art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w związku z art. 4 pkt 9 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako ustawa systemowa) przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że świadczenia dokonywane przez skarżącego w związku z zakwaterowaniem jego pracownika w celu świadczenia przez niego pracy w sposób zapewniający zmniejszenie jej uciążliwości, stanowią dla niego przychód ze stosunku pracy, a w efekcie niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, prowadzące w konsekwencji do uznania, że określony z tego tytułu przychód stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a przez to także podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, wypadkowe i zdrowotne pracownika skarżącego.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez orzeczenie, że kwoty tzw. ryczałtu na zakwaterowanie i wyżywienie ujmowane na niemieckich listach płac zainteresowanego nie podlegają uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie czy w związku z istnieniem zasady spójności orzecznictwa w ramach polskiego systemu prawnego możliwe jest istnienie rozbieżności w zakresie stosowania przez sądy administracyjne (w tym przez Naczelny Sąd Administracyjny) oraz przez sądy cywilne (w tym przez Sąd Najwyższy) definicji przychodu pracownika ze stosunku pracy zawartej w art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zakresie kwalifikacji jako takiego przychodu świadczeń ponoszonych przez pracodawcę na pokrycie przez pracownika kosztów noclegów zakwaterowania pracowników oddelegowanych poza miejsce zamieszkania oraz po drugie - potrzebą wykładni wywołującego rozbieżności w orzecznictwie art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie stosowania definicji przychodu pracownika ze stosunku pracy i kwalifikacji lub braku kwalifikacji jako takiego przychodu świadczeń ponoszonych przez pracodawcę z tytułu noclegów i

zakwaterowania pracowników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie należy przypomnieć, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecnictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecnictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

W sprawie nie występują tak rozumiane przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Formułowane przez skarżącego wątpliwości zostały rozstrzygnięte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2017 r., I UK 99/17, wydanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej płatnika składek w analogicznej sprawie, w której podniesiono te same przesłanki przyjęcia nadzwyczajnego środka odwoławczego do rozpoznania. W wyroku tym Sąd Najwyższy wyjaśnił wątpliwości jurydyczne dotyczące wliczenia świadczeń wypłacanych przez pracodawcę tytułem noclegu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W tych okolicznościach, podstawowy cel stawiany Sądowi Najwyższemu został osiągnięty. Zgodnie z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, przez rozpoznawanie skarg kasacyjnych osiągnana jest jednolitość orzecnictwa sądów powszechnych. Z zamierzeniem tym koresponduje art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dopuszczalne jest bowiem w razie występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby dokonania wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości interpretacyjne. W sytuacji, gdy Sąd Najwyższy udzielił odpowiedzi co do danej kwestii prawnej i nie ujawniły się nowe nieznane wcześniej okoliczności mające wpływ na wynik wykładni, to nie ma potrzeby przyjmowania kolejnych skarg kasacyjnych pochodzących od tego samego podmiotu. Nie dojdzie bowiem do rozwoju jurysprudencji.

W tym kontekście trzeba również zaznaczyć, że wliczenie do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne świadczeń ukierunkowanych na zapewnienie noclegu dla pracownika było już przedmiotem rozważań Sądu

Najwyższego, a wyprowadzone konkluzje nie są przeciwstawne. Nadto, zagadnienie prawne podnoszone przez skarżącego trudno uznać za istotne. W polskim porządku prawnym nie istnieje zasada spójności orzecznictwa sądów administracyjnych i powszechnych. Co najwyżej można twierdzić, że w celu zachowania spójności systemu dopuszczalny jest postulat zachowania zbieżności wypowiedzi jurydycznych. Nie istnieją bowiem instrumenty prawne dekretnujące możliwość wypracowania jednolitości wypowiedzi orzeczniczych przez sądy administracyjne i powszechne. W rezultacie, odpowiedź na zadane przez skarżącego pytanie jest twierdząca, a do jej uzyskania nie trzeba angażowania Sądu Najwyższego, gdyż wynika ona z systemowego ukształtowania relacji występujących między administracyjnym i powszechnym porządkiem orzeczniczym. Oznacza to, że postawione w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie jest istotne, może bowiem zostać rozstrzygnięte przy zastosowaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Zbieżne stanowisko zostało wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2018 r., I UK 144/18.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego oparto o odpowiednio stosowany art. 102 k.p.c. (por. w tym zakresie uzasadnienie postanowienia z dnia 11 maja 2012 r., I UZ 17/12, OSNP 2013 nr 11-12, poz. 141, w którym Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wydanie przez organ rentowy wielu decyzji dotyczących wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osobno do każdego ubezpieczonego nie powinno przekładać się na zwielokrotnienie kosztów zastępstwa procesowego stron).